

Промисловість у жовтні

Як і очікувалось, у жовтні (р/р) спостерігалось уповільнення зростання промислового виробництва до 0,8%, проти 2% у вересні (скориговані на ефект календарних днів – зростання на 1,6%) (середнє значення за роки зростання промисловості –2000-2007; 2010-2011рр.– «плюс» 8,4%).

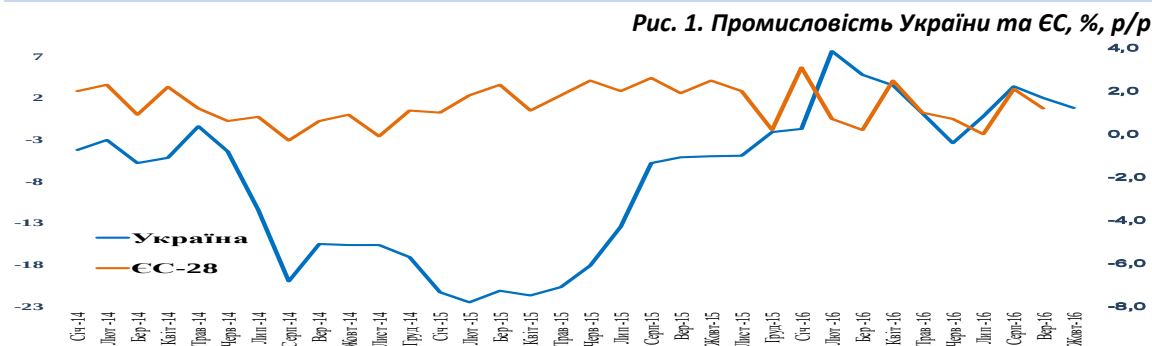
Стримували нарощування виробництва зростаючі витрати виробників на сировину, електроенергію та логістику (зокрема, тарифи на електроенергію для промислових споживачів у жовтні 2016р. (р/р) зросли на 9,9%, ІЦВ коксу та коксопродуктів зріс у 1,7р. відповідно, тарифи на вантажні перевезення за 9 міс.2016р. (п/п) зросли на 11,1%).

Найбільший внесок у зростання жовтня мали харчова промисловість (перероблення с/г сировини, зокрема, соняшнику та цукрових буряків), постачання електроенергії (збільшення попиту з боку споживачів електроенергії, зокрема, підприємств переробної галузі) та металургійне виробництво (покращення цінової кон'юнктури на зовнішньому ринку). У свою чергу, у жовтні, на противагу попереднім місяцям, відбулося **скорочення виробництва групи інвестиційних товарів (на 2,8%)** через звуження виробничої активності будівельних підприємств (у жовтні 2016р. (р/р) зростання на 7,8% проти 15,3% у вересні), окремої продукції машинобудування (електродвигунів, верстатів та машин що використовуються в металургії).

В цілому, **за підсумками січня-жовтня 2016р.** зростання промислового виробництва становило 1,9% (у січні-вересні 2016р. зростання на 2%).

До кінця 2016р. очікувана дія стримуючих чинників (обмеження РФ) компенсуватиметься такими факторами, як внутрішній споживчий та інвестиційний попит, хоча позитивний вплив останнього поступово зменшуватиметься. Проте вирішальну роль на динаміку промисловості справлятиме різнонаправлена цінова динаміка на світових товарних ринках (чорні метали, залізні руди та мінеральні добрива) та стан транспортного сполучення на сході країни. За підсумками 2016р. ми залишаємо наш прогноз без змін і очікуємо зростання обсягів промислового виробництва в межах 1,2-1,5%.

«уповільнення зростання у жовтні зумовлено, в першу чергу, зростаючими витратами виробників на сировину, електроенергію та логістику»

Джерело. ДСС, Eurostat

Табл. 1. Основні види промисловості, % р/р

	Серпень 2016р.	внески	Вересень 2016р.	внески	Жовтень 2016р.	внески	Вага у пром., 2015р.
Промисловість, в цілому	3,4	3,4	2	2	0,8	0,8	100
Зросли:							
Металургія	5	0,7	-0,6	-0,1	2,4	0,2	17,8
Уповільнили зростання:							
Харчова	1,2	0,21	8,1	1,1	3,2	0,5	22,6
Електроенергія	4,9	0,7	5	0,6	3,7	0,4	19
Машинобудування	1,8	0,1	4,5	0,2	2,5	0,1	6,9
Будматеріали	12,7	0,5	3,8	0,1	2,8	0,1	5,1
Фармацевтика	7,4	0,1	6	0,05	0,9	0,01	1,3
Скоротились:							
Хімічна	12,4	0,4	4,8	0,1	-5,2	-0,1	4,1
Кокс, нафтоперероблення	6,7	0,17	0	0	-8,2	-0,2	3,8
Деревообробна	10,3	0,28	6	0,1	-0,8	-0,02	3,5
Текстильна	5,2	0,04	1,7	0,01	-3,1	-0,02	1
Добувна	-1,7	-0,16	-5,4	-0,4	-1,9	-0,1	12,1

Джерело. ДСС, розрахунки Мінекономрозвитку

«у жовтні 2016р. найбільший позитивний внесок у динаміку промисловості мало харчова промисловість, постачання електроенергії та металургійне виробництво»

Серед видів промислової діяльності позитивну динаміку демонстрували:

харчова промисловість – зростання на 3,2% (р/р) внаслідок збільшення пропозиції жовтень 2016

сировини для переробки з боку с/г:

Довідково. станом на 01.11.2016 проти 01.11.2015 врожай цукрових буряків зріс на 27,7%, соняшнику – на 19%, збільшення обсягів реалізації на забій в живій масі ВРХ на 5,9% за 10 міс. 2016р.

- **нарощування виробництва соняшникової олії** (на 22,6%; обсяги експорту зросли на 21,3% за 9 міс. 2016р.) (виробництво олій займає 25% у загальному обсязі реалізованої продукції харчової промисловості (2015р.) і 52,2% обсягів соняшникової олії реалізується на експорт);

- **збільшення обсягів виробництва цукру** (на 5,9% у жовтні 2016р., частка у обсязі реалізованої продукції харчової промисловості – 5%).

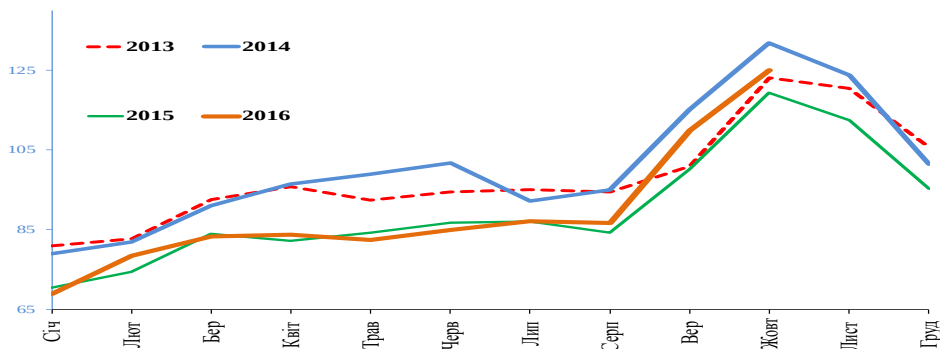
Довідково: Українськими цукровими заводами станом на 31 жовтня виготовлено 1,04 млн т цукру з 7,10 млн т цукрового буряка. В 2015 року за аналогічний період було виготовлено 774,5 тис. т цукру. Також змінилися і якісні показники: збільшилась продуктивність виробництва цукру на 0,3%, що є свідченням вдосконалення системи виробництва і модернізації потужностей. Виробничий сезон розпочався 20 серпня і в даний час працює 41 цукровий завод з добовою потужністю 162,5 тис. т / добу.

Джерело: ukragroconsult.com

- **збільшення виробництва групи м'ясної продукції**, але більш стриманими темпами ніж у попередніх місяцях (виробництво м'яса ВРХ у жовтні 2016 р. (р/р) зросло на 35,4% (у вересні (р/р) на 42%), свиней – на 4,7% (на 9,1% відповідно).

Негативна динаміка спостерігалась у групі алкогольних напоїв (займають 7,3% у обсязі реалізованої продукції галузі) внаслідок зростання затратності виробництва (сировина-ІЦВ виробників спирту у жовтні (р/р) зріс на 15,4%) (обсяги виробництва коньяків зменшилися на 1,3%, горілки – на 12,3%, лікерів – на 43,2%).

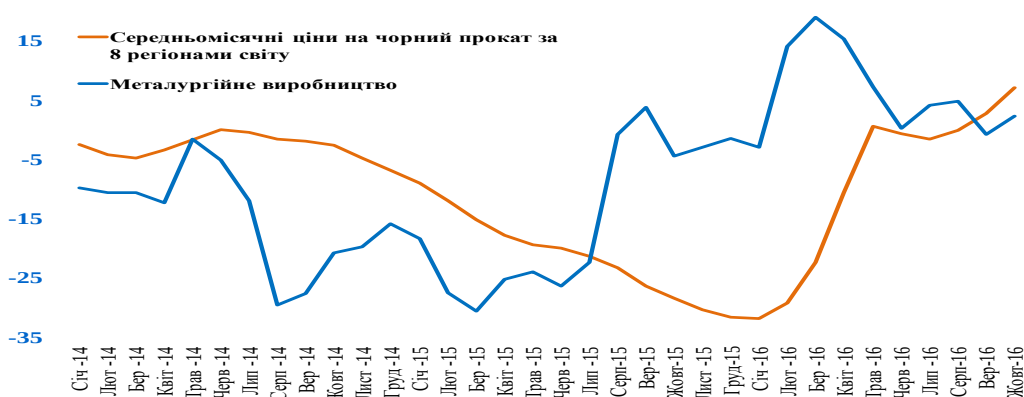
Рис. 2. Харчова промисловість, у %, грудень 2010=100

Джерело. ДСС

у металургійному виробництві – зростання на 2,4% (р/р) через збільшення обсягів іноземних замовлень (експортного попиту – фізичний обсяг експорту виробів з чорних металів у вересні зріс 1,2% (63% реалізованої продукції постачається за межі України), обсяг нових іноземних замовлень на металургійну продукцію зріс на 9,3% за 9 міс. 2016р. (67% нових замовлень – іноземні) в умовах покращення цінової динаміки на світовому ринку чорних металів (середні ціни у жовтні 2016р. до жовтня 2015р. зросли на 7,3%).

Рис. 3. Металургійне виробництво України та світові ціни на чорний прокат, % р/р

Джерело. ДСС, Металторг

у машинобудуванні – зростання на 2,5% (р/р) в основному за рахунок збільшення виробництва машин та устаткування для с/г, добувної та харчової промисловості (на

«у жовтні збільшились обсяги виробництва цукру та соняшникової олії»

«зростання у металургії зумовлено покращенням цінової динаміки на світовому ринку чорних металів»

12,4%, частка у машинобудуванні становить 38,9% за 9 міс.2016р.), та електричного устаткування, під впливом розширення як **внутрішнього**, так і **зовнішнього** попиту (обсяги експорту групи «Електричні машини» зросли за 9 міс. 2016р. на 5,2%). В той час як, виробництво автотранспортних засобів продовжує скорочуватися (на 9,2%).

Довідково. За даними асоціації “Укравтопром” у жовтні 2016 року на українських заводах було вироблено 496 автотранспортних засобів, що на 22,4% менше жовтня 2015р. і на 20,7% більше показника вересня цього року. У загальному обсязі автовиробництва більшу частину становили легкові автомобілі, яких було вироблено 336 шт. - на 0,9% менше жовтня 2015р. Всього за десять місяців 2016 р. в Україні було вироблено 3709 автотранспортних засобів або на 29,7% менше ніж за 10 міс. 2015р.

За дев'ять місяців 2016р. обсяг імпорту легкових автомобілів становив 56 943 шт. (вартістю 988,5 млн. дол. США.), що на 32% більше ніж за аналогічний період 2015р. Найбільшим постачальником легкових авто в Україну залишається ЄС, з території якого було ввезено 30 614 машин вартістю 505,2 млн. доларів.

Джерело: ДСС

Серед видів промислової діяльності негативна динаміка спостерігалася:

у хімічному виробництві – скорочення на 5,2% (р/р), внаслідок скорочення внутрішнього попиту саме на вітчизняну хімічну продукцію с/г спрямування (виробництво аміаку скоротилось на 11,6%, вуглеводнів – на 21%), що формується в умовах насичення внутрішнього ринку імпортом та падіння світових цін на мінеральні добрива (середні світові ціни у жовтні 2016р. (р/р) скоротились на 24,3%).

у виробництві коксу, продуктів нафтоперероблення – скорочення на 8,2% (р/р), через зростання вартості імпортової сировини (частка імпорту вугілля для коксування у проміжному споживанні виробництва коксу та коксопродуктів становить більше 45% за даними ТБВ за 2014р., ІЦВ у виробництві коксу та коксопродуктів у жовтні (р/р) зріс у 1,7р., прибуток зменшився у I півр. 2016 порівняно з I півр. 2015 на 55,5%).

Довідково. У жовтні 2016р. на світових ринках ціна на вугілля для коксування перевищила \$300 за т. (вперше з 2011 року).

Джерело: АВС.com

у добувній промисловості та розробленні кар'єрів – скорочення на 1,9% (р/р), зокрема, видобування сирої нафти та газу (на 4,1%), добування металевих руд (на 3,3%) та добування кам'яного вугілля (на 0,4%), обумовлене як базою порівняння 2015р., так і нестабільною ситуацією у східному регіоні та логістичними проблемами.

Загалом за підсумком **січня-жовтня 2016р. у промисловому виробництві спостерігалася зростання на 1,9%** («мінус» 14,9% у січні-жовтні 2015р.), у т.ч., у **переробній промисловості – на 3,2%; у постачанні енергії – на 1,6%** відповідно; в той час як у **добувній промисловості – скорочення на 0,7%**.

Регіональний розріз (р/р). У жовтні 2016р. кількість регіонів, які демонстрували позитивний результат становила 15 (17 регіонів у вересні). Найбільше зростання було зафіксовано у **Житомирській** (на 15,5%), **Кіровоградській** (на 18,2%) – через збільшення перероблення с/г сировини (цукор, соняшник). Найбільші негативні результати продемонстрували **Сумська** (на 16,1%), **Запорізька** (на 7,2%) та **Полтавська** (на 6,2%) області через негативні результати у хімічній промисловості, виробництві автотранспортних засобів та добувній промисловості.

Очікування. До кінця **2016р.** очікується уповільнення зростання у експортоорієнтованих галузях через нестабільну цінову динаміку (хімічне виробництво, добування металевих руд), галузях інвестиційного спрямування (ремонт і монтаж машин і устаткування, виробництво комп'ютерів, автотранспортних засобів), внаслідок уповільнення ділової активності підприємств та харчової промисловості, через зменшення сировинної бази наприкінці року.

Ризики: загострення військового протистояння та відповідно ускладнення з транспортним сполученням, більш глибоке зниження цін на світових товарних ринках, розширення торговельних/транспортних обмежень з боку РФ, відновлення негативних очікувань економічних агентів.

«зростання у машинобудуванні на 2,5%

підтримувалось розширенням як зовнішнього так і внутрішнього попиту»

«відбулось падіння хімічного виробництва та виробництва коксу через проблеми у ціноутворенні»

«за оцінками МЕРТ внесок Донецької та Луганської областей в промислове виробництво за січень-жовтень 2016р. становив 1,2 в.п.»

«очікується уповільнення зростання у експортоорієнтованих галузях галузях інвестиційного спрямування та харчової промисловості»